

βοστίτσα ή, Κέρκ. (Ἀργυράδ.)

Ἐκ τοῦ γεωγραφικοῦ ὄν. *Βοστίτσα*, ὡς ἐλέγετο παλαιότερον τὸ Αἶγιον.

Εἶδος σταφυλῆς. Συνών. *Βοστιτσάνικο*.

Βοστιτσάνικο τό, ΠΓεννάδ. 68.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Βοστιτσάνος* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ικο*, δι' ἣν ἰδ. - *ικός*.

Βοστίτσα, δ ἰδ.

βότα ή, Σκῦρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Ἄνθος εὐώδης τιθέμενον ὡς κόσμημα εἰς τὸ οὖς, στήθος ἢ τὴν ζώνην: *Βάζω βότα* 'ς τὸ 'φτί. || Ἄσμ.

Ἦθελα νὰ γινόμευα ἐτοεῖ, ποῦ θ' ἀρμενίζης, κρύο νερό νὰ λούζεσαι τσαὶ βότα νὰ μυρίζης.

Πᾶρ τα, τοῦ λέει, ἀδερφέ, γὰ νὰ τὰ βάλης βότα,

πῶς μεθυμένος ἦσουν καὶ τὰ 'βαζες καὶ πρώτα

(νὰ βάλης ὡς βότα ἐνν. τὰ γαριφαλάκια) 2) Τεχνητὴ πτυχή εἰς τὰ γυναικεῖα φουστάνια ἢ τὸ νυμφικὸν φόρεμα.

βοτανάκι τό, Πάρ. *βοτανάτσ* Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. *βοτάνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *άκι* κατὰ τύπ. ὑποκοριστικόν.

Ὑπὸ τὸν τύπ. ἄσπρο βοτανάκι ἢ ἄσπρο βοτανάτσι, φυτόν τι, ἴσως τὸ ἀρχ. λευκόνιον.

βοτανεῖα ή, Σῦρ. *βοτανέα* Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὖς. *βοτάνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *εῖα*.

1) Ἀγρίον τι φυτόν, διὰ τοῦ ὁποίου τρίβουν τὰς κυψέλας διὰ νὰ εὐωδιάζουν Σῦρ. 2) Ἡ ὁσμὴ τῶν βοτανῶν Πόντ.: *Βοτανέαν* μυρίζει.

βοτανεύω Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὖς. *βοτάνι*.

Θλίβω, πικραίνω: *Με βοτάνειμε ὁ Χάρως! Μετοχ. βοτανεμένος, τεθλιμμένος: Μαύρη τσαὶ βοτανεμένη γυναῖκα.*

βοτάνη ή, Καπ. (Σίλ.)—Κορ. Ἄτ. 2,85

Τὸ ἀρχ. οὖς. *βοτάνη* = πόα, χόρτον.

Θεραπευτικὸν βότανον τῶν πληγῶν ἐνθ' ἂν: *Βάλε βοτάνην* 'ς τὸ πάθος Σίλ.

βοτάνι (Ι) τό. *βοτάνιν* Πόντ. (Οἶν.) *βουτάνιν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *βοτάνι* σύνηθ. καὶ Καπ. (Σίλ.) Πόντ. (Σινώπ.) Τσακων. *βοτάν* Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) *βουτάν* βόρ. ἰδιώμ.

Τὸ μεσν. οὖς. *βοτάνι*, δ ἐκ τοῦ ἀρχ. *βοτάνιον*.

1) Τὸ χόρτον, τὸ μὲ ποῶδες στέλεχος φυτόν (πόα) καὶ ἰδίως τὸ ἀγριόχορτον (Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. Ὁρολ. Δημῶδ. (1944) 2, 16-19) πολλαχ.: *Ἡ γῆς ἐβγαλε φέτος πολὺ βοτάνι* Κρήτ. || Ἄσμ.

Οὐ δγόνους καὶ οὐ βασιλικὸς καὶ τὸν μακιδοννήσι,

τὰ τριὰ βουτάνια μάλουναν, τὰ τριὰ βουτάνια λέγουν

Μακεδ. β) Τὸ χορτῶδες ζιζάνιον τοῦ καλλιεργημένου ἀγροῦ, τοῦ ἀμπελῶνος καὶ τῆς σιτοφόρου γῆς πολλαχ. καὶ Τσακων. γ) Τὸ πρὸς μεταφύτευσιν καλλιεργούμενον φυτὸν Στερελλ. (Ἀράχ.) κ.ά. 2) Τὸ ἐν γένει φαρμακευτικὸν φυτόν, τὸ «βοτανικὸν φάρμακον» τοῦ Διοσκορίδου (Προοίμ. σ. 2) κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ μεταλλικὸν σύνηθ. καὶ Τσακων.: *Τὸν ἐβαλαν* 'ς τὰ *βοτάνια* (τὸν ὑπέβαλαν εἰς τὴν διὰ βοτανῶν θεραπείαν) πολλαχ.: Φρ.

Τὰ γιράματα δὲν ἔχ'νι βουτάν Μακεδ. | Ἄσμ.

Ἀλλοίμονο, δὲ βροῖσκειται 'ς τὴ *Ρούμελη βοτάνι*

καὶ ἕνας βασιλικὸς γυατρός τὸν πόνο μου νὰ γιάνη

Χίος

Ἐ τοῦ Χάρου τοῖς λαβωματῆς βοτάνια δὲ χωροῦνε οὔτε γυατροὶ γυατρεύουνε οὔτ' ἄγιοι χωροῦνε

Αἶγιν.

Ἐρωτα, ποῦ μὲ πλήγωσες, δῶ μου καὶ τὸ βοτάνι Κρήτ.

Ὅπου ὅσσε τὴ μαχαιρὰ, δίνει καὶ τὸ βοτάνι

(Βύρων 3, 375) β) Κάθε θάμνος ἐκ τῶν μελισσοτρόφων χρήσιμος πρὸς παραγωγὴν ἀρωματικῆς ἢ θεραπευτικῆς οὐσίας Σίφν. κ.ά. γ) Ὡς ὄρος συνώνυμος τοῦ φαρμάκου, πᾶσα ἱατρικὴ ὕλη ὀργανικὴ ἢ ἀνόργανος, ἀπλὴ ἢ σύνθετος (σκευασία), τὸ *γυατρικὸ* ἐν γένει σύνηθ. καὶ Καπ. (Σίλ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.): Ἄσμ.

Πᾶρε, γυατρεῖ τὰ γυατρικὰ καὶ τὰ βοτανικὰ σου

Κρήτ. 3) Τὸ δηλητηριῶδες γενικῶς φυτόν, τὸ φυτικὸν φάρμακι Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Σῦρ. κ.ά.: *Φαρμάκι καὶ βοτάνι νὰ σοῦ γενῇ!* (ἀρά) Μεγίστ. 4) Ἡ μαγικὴ πανάκεια, τὸ θρυλικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ τραγουδιοῦ *βοτάνι* τοῦ ἀνιάτου πάθους καὶ τῆς ἀγιατρεύτου πληγῆς, τὸ φυτικὸν ἀθάνατο νερό σύνηθ. 5) Τὸ φίλτρον ἐν γένει καὶ εἰδικώτερον τὸ φίλτρον τοῦ ἔρωτος, τὸ περιληπτικὸν *βοτάνι* τῆς ἀγάπης σύνηθ. Συνών. *ἀγαποβότανο*. 6) Ὡς εἰδικὸν ὄνομα ἐνίων φυτῶν κατ' ἀναφορὰν πρὸς μίαν εἰδοποιὸν διαφορὰν α) *Μεγάλο βοτάνι*, τὸ φυτὸν ἀριστολοχία ἢ Κρητικὴ (*aristolochia Cretica*) τῆς τάξεως τῶν ἀριστολοχιωδῶν | *aristolochiaceae*) ΠΓεννάδ. 141 Λεξ. Βλαστ. 448. β) *Τοῦ Χριστοῦ τὸ βοτάνι*, εἶδος ἡλιοτροπίου Ἦπ. Θήρ. Ρόδ. γ) *Τοῦ Προδρόμου τὸ βοτάνι*, ὑπερικὸν τὸ διάτρητον (*hypericum perforatum*) ἄγν. τόπ. Συνών. *βάλσαμο 2* ζ. δ) *Βοτάνι* τῆς Ἀνάστασις, φυτὸν διὰ τοῦ ὁποίου πιστεύεται ὅτι γίνεται ἀνάστασις νεκροῦ Πελοπ. (Καλάβρυτ.) ε) *Βοτάνι* γὰ τὰ *δόντια*, φυτὸν τοῦ ὁποίου τὸ ἀφέψημα χρησιμοποιεῖται κατὰ τῆς ὁδονταλγίας

[**]

βοτάνι (ΙΙ) τό, ἀμάρτ. *βουτάν* Ἦπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βοτανίζω*.

Βοτάνισμα, δ ἰδ.: *Τὸν βοουηθάου* 'ς τοῦ *βουτάν*.

βοτανιάζω Ἦπ. *βοτανάζω* Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) *βοτανάζω* Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὖς. *βοτάνι*.

1) Περιποιεῖμαι κλήματα καὶ φυτὰ ἐν γένει διὰ νὰ μὴ πάθουν ἐνθ' ἂν.: *Τὸ βοτάνιασε τὸ δέντρο* Ἦπ. 2) Θεραπεύω μὲ βοτάνια ἢ ἄλλα φάρμακα (κυρίως ἐπὶ τῆς λαϊκῆς θεραπευτικῆς) ἐνθ' ἂν.: *Ἀν βοτανάζετε τὸν ἀρρωστον, θὰ λαροῦται* (θὰ γίνῃ καλὰ) Τραπ. *Ἐβοτανιάσε με ἡ μάνα μ' κ' ἐλαρῶθα* (ἐγίνα καλὰ) αὐτόθ. Συνών. *βοτανίζω 3*.

3) Μαγεύω Ἦπ.: *Τὸν βοτάνιασε ἡ δεῖνα*.

βοτανιάσιμον τό, ἀμάρτ. *βοτανάσιμον* Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βοτανιάζω*.

Θεραπεία. Συνών. *βοτανιάσμα*.

βοτανιάσμα τό, ἀμάρτ. *βοτανιάσμαν* Πόντ. *βοτανιάγμαν* Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βοτανιάζω*.

Βοτανιάσιμον, δ ἰδ.

βοτανίδι τό, ἀμάρτ. *βουτανίδ* Στερελλ. (Ἀράχ. Καλοσκοπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. *βοτανίζω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ίδι*.

Κατὰ πληθ., τὰ κατὰ τὸ βοτάνισμα τῶν σπαρτῶν ἐκρίζουμένα ἄγρια χόρτα.

